

Fysiologi - Matspjälkning och utsöndring

Litteratur: **Biologi 2** s108-127, **Den unika människan** s32-35,
<https://www.1177.se/Stockholm/liv--halsa/sa-fungerar-kroppen/matsmalttningsorganen/>,
lektionsanteckningar samt film mm via: <http://i-edu.se/biologi-2/>

1. Visa med en schematisk bild vad fast föda passerar på vägen genom matspjälkningskanalen från det att du tar en tugga till dess att resterna lämnar kroppen – och förklara kort vad som händer i munhålan, magsäcken, tolvfingertarmen, tunntarmen och tjocktarmen.
2. Namnge 2 enzymer och 2 andra substanser som utsöndras i magsäcken. Redogör för vilken/vilka funktioner var och en av dessa enzymer/substanser har.
3. Namnge 8 enzymer utöver de i fråga 2 och redogör för var/i vilka celler de produceras, var de utsöndras samt vilken funktion de har.
4. Varför bildas gallstenar om halten kolesterol i gallan blir stor i förhållande till halterna gallsalter och fosfolipider?
5. Rita bilder markera viktiga detaljer och förklara med text utförligt hur tunntarmens vägg är konstruerad.
6. Ge 2 exempel och förklara vilken nytta bakterierna i tjocktarmen gör?
7. Vilka näringsämnen tas upp av blodet respektive lymfan, var (vilket organ) transporteras de huvudsakligen till och vad sker med dem där.
8. Det förekommer att t ex långdistanslöpare ”springer in i väggen”. Vad orsakar denna plötsliga orkeslöshet?
9. Varför behövs fett i människans kost?
10. Redogör för proteiners olika funktioner i kroppen – ge 7 exempel. Beskriv också sambandet mellan proteinbrist och det ödem som drabbar människor med sjukdomen kwashiorkor.
11. Redogör utförligt för D-vitaminets roll i människokroppen samt kort 8 andra vitaminer. Goda födokällor, funktion och bristsymtom
12. Ge exempel på 6 viktiga mineralämnen som behöver ingå i födan samt hur kroppen använder dessa ämnen. Goda födokällor, funktion och bristsymtom.
13. Ange 3 sjukdomar i matspjälkningskanalen och redogör för orsaker, symtom och behandling.
14. A. Beskriv levern översiktligt. B. Redogör för 7 viktiga funktioner som levern har och för 3 av dessa mer i detalj hur det sker.
15. Redogör utförligt för njurarnas funktion. Använd bilder och förklarande text när du svarar.
16. Vad är ADH, vilken roll har det i kroppen och hur regleras produktionen av ADH?
17. Beskriv 3 sätt vätskebalans/utsöndring regleras hos andra djur än människan.
18. Vad menas med njursten, Redogör för orsaker, symtom och behandling.
19. Ange 3 sjukdomar i lever eller njurar (utöver njursten) och redogör för orsaker, symtom och behandling.